

Viktória's secret

EGY NEGYEDSZÁZADNYI MENETELÉS
KULISSZÁI MÖGÖTT

Kövi Krisztina

**Az életben az ember
elkötelezi magát, és ezzel
saját portréját rajzolja.**

JEAN-PAUL SARTRE

Bár a főcímről némelyeknek talán a viktoriánus kor hatvan-három éven át uralkodó brit királynője – esetleg az (egyébként róla elnevezett) amerikai divatmárka ugrik be elsőnek, ilyen messzire nem távolodunk sem éra, sem felségterület tekintetében, bárha az interjúalany – bennem – a divat világába röpítő asszociációkat ébreszt/ett... Ha akképp fogalmazok, ő a nyomdaipari szakújságírás Anna Wintourja, vajon hányak lelki szemei előtt rajzolódik ki a felkonferálni kívánt személy portréja?... Ugyan a Vogue magazin egykori, ikonikus főszerkesztőjét, ahogyan legtöbbünk, én is csak hallomásból ismerem, s így – az egyébként számomra szimpatikus – karaktere boncolgatásától távol maradok, a munkásságát illető tények, eredmények magukért beszélnek, és a párhuzamom is ezen alapul. Közös bennük – azon a prózai egybeesésen túl, hogy mindketten a tavalyi évben lazítottak évtizedekig vitt pozíciójuk hivatalos keretein – az elhivatottság, a példaértékű munkamorál, az eredményorientált, újító szellem, amelynek révén, ki-ki a saját revírjén, új korszakot nyitott a gondozásában megjelenő kiadvány történetében.

És ennyi introdukció valószínűleg pont elegendő, vagy tán már sok is, hogy a szakmabéliek, illetve a Magyar Grafika rendező olvasói akár nevének nevezése nélkül is azonosítsák – Matusek-Faludi Viktóriát...

**A Magyar Grafika történetének
leghosszabb ideig pozícióban
lévő – és az addig egyetlen nő-
nemű – főszerkesztőjeként
hogyan emlékszel vissza a kez-
detekre?**

Nyomdász szívvel – így vagy úgy – mindig is a nyomdaipar közelében tevékenykedtem, édesapám kicsi gyermekként is többször bevitt a veszprémi nyomdába, a nyomda világát egy csodálatos varázslatként mutatta meg, és ez a mágikus vonzerővel bíró világ ma is megdobogtatja a szívemet.

MATUSEK-FALUDI VIKTÓRIA
1965, VESZPRÉM

kézszerző, nyomdamérnök,
újságíró,
a Magyar Grafika főszerkesztője
2002 és 2026 között

Ki mer velem ujjat húzni?
– egy »mutató« munkabaleset...

Média Viktória Nyomdaműhely
– az »ólombetűk« és a muzeális korú és értékű nyomdai berendezések gyűjteményeként egy 19. század végi nyomdaműhelyre álltak össze. A gyűjtemény legbecsebb darabja az 1868-as évjáratú Siegl præs a zirci Ciszterci Múemlékkönyvtárban került letébe helyezésre, és megtekinthető a múzeum nyitvatartási idejében.

Mentettfém-szobrok körében
autentikusan betűs tapéta előtt.

Mint sokan a korosztályomból, kézszedőként ismertem meg a szakma alapjait, majd a KMF (Könnyűipari Műszaki Főiskola) nyomtató-könyvkötő szakán lettem nyomdaipari üzem-mérnök.

Rövid papír-nagykereskedői kitérő után a *Print & Publishing* magazinnál, majd az *Artis* reklámszakmai folyóiratnál szerzett tapasztalatok birtokában határozott elképzeléseim

voltak a Magyar Grafika szaklap szerkesztéséről. Hatodmagammal pályáztam a főszerkesztői megbízásra, amit 2002 májusában elnyertem. Az első szimultán év végén választanom kellett: az *Artis* lapigazgatói pozícióját vagy a Grafika szerkesztését folytassam? Így 2003-tól már a PNYME kommunikációs feladatait is elláttam a lap szerkesztése mellett – évi nyolc

nyomtatott hírlevél, honlapok létrehozása, friss tartalmak közzlése, online hírlevelek szerkesztése és kiküldése, közösségi médiás megjelenések... rengeteget tanultam, és lépéselőnyt is szereztem azzal, hogy folyton új dolgokat próbáltam ki, és ami bevált, azt úttörőként alkalmaztuk. Talán ez a Grafika sikerességének egyik pillére, hogy az új lehetőségeket az elsők között

pionírként bevezettük, mind-egy, hogy technológiáról, munkamódszerről vagy éppen egy kommunikációs csatorna kipróbálásáról volt szó. Kivételes szerencsém volt, hogy a szakma legnagyobb tudással és elismertséggel rendelkező, ikonikus személyeinek támogatásával és részvételével újíthattam meg a szerkesztőbizottságot.

Manapság a női menedzserek létjogosultsága már nem kérdés, szinte egy új iparág épül rájuk – a különböző szervezetfejlesztési és egyéb képzőközpontok kínálatában komplett programok, e nemre specializálódott vezetői tréningek garmadája elérhető az érintettek trenírozására – meg persze minden másra is –, de tudjuk: ezeknek a nagy része, ha nem mind, pusztán biznisz (értsd: anyagi lehúzás), és nem is gondolom, hogy ilyesmikben rejlik a csoda, a nagy titok... A karizma és a hitelesség, a szakmai alázat (egyik kedvelt kifejezésed) nem tanulható – szerintem. Te a kétezres évek elején indítottad a grafikus karrieredet – annak idején miként viszonyultak főszerkesztői személyedhez a kollégák és a partnerek?

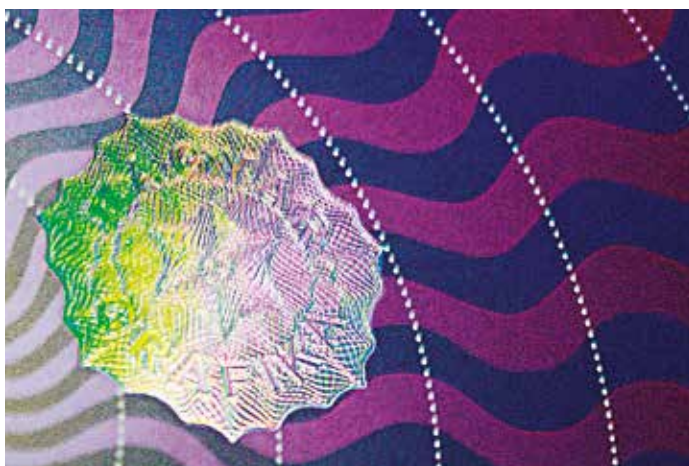
A nyomdaiparban már a nyolcvanas évek végén egyre több nő szerzett mérnöki diplomát, egyáltalán nem számított különlegességnek, nem éreztem semmi hátrányát annak, hogy a férfiasnak gondolt nyomdászatot választottam hivatásomnak. A nyomdaipar a haditechnika és az orvostudomány után elsők között alkalmazta a műszaki fejlesztések legfrissebb vívmányait, például számítógép, lézer, nanotechnológia. Az újdonságok alkalmazásához szükséges alapos szakmai felkészültség, az érdeklődés és az új dolgok

iránti nyitottság és kíváncsi-ság egy olyan közösségi életet igényelt, amely megőrizte a nyomdaiparban évszázadok alatt kialakult kölcsönös tisztelet és tudás szinergiáját. Ennek kiváló keretét nyújtott a PNYME és szakfolyóirata, a Magyar Grafika, illetve annak szerkesztőségi csapata. A beilleszkedésem a Grafika kivitelezői csapatába egy technológiai váltással, a digitális technológia bevezetésével egy időben történt. Ez nem könynyitette meg a dolgomat, de tiszta, világos helyzetet teremtett, új közös célokkal.

A gárda tudatosan több generációból és szakterületről válogatott tagjai egymást tanítva, segítve tették ismét a nyomdaipar legerősebb lapjává a Grafikát, amelynek hitelességét számtalan alkalommal erősítettük az éppen bevezetésre kerülő új technológiák, alapanyagok kipróbálásával.

Nemcsak leírtuk, de nyomatmintákkal alátámasztottuk, számos felméréssel, grafikai melléklettel, technológiai teszttel úttörőként szélesítet-

Különböző fedélmegoldások

a kivitelezők – olykor szó szerint – megcsillogtathatják tudásukat a címlapokon...

Új alapanyagok, technológiák kipróbálásában és alkalmazásában mindig kiváló partner volt a Folkem Kft. Ezúton is köszönet Kemecsei Sanyinak a szakmai támogatásért!

tük az olvasók rálátását azokra a szakterületekre, melyek újdonságot jelentettek vagy periférikusak voltak számukra.

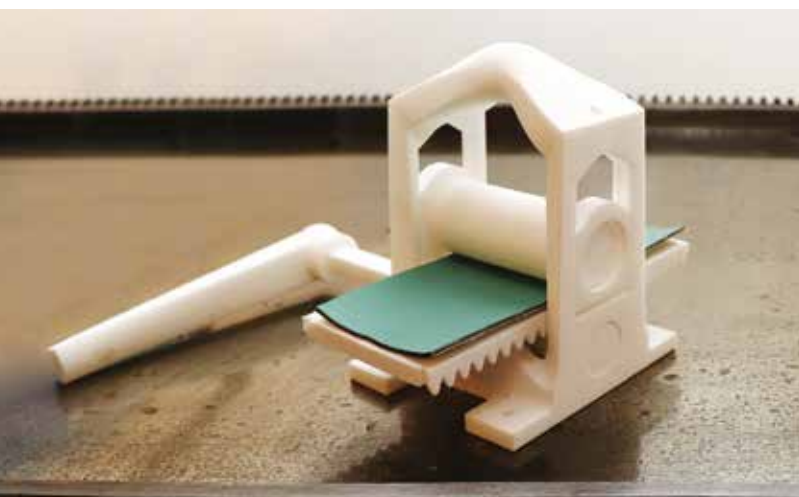
Treníroztad magadat a vezetői szerepre, vagy eleve megvolt benned a sikeres működéshez szükséges határozottság, stratégiaszemlélet és minden egyéb know-how?

Egészen fiatalon, már tanulóként, részt vehettem a vesprémi *Napló* napilap előállításában, így hamar rálátásom lett a lapkészítés nyomdai folyamatára és a nyomda épüle-

tében működő szerkesztőség műhelytitkaira. Később a Tolnai László nevével fémjelzett Print & Publishing magazinnál szereztem gyakorlatot a nyomdaipar számára készülő újság sajátos világáról, és a minden feladat iránti tisztelet és alaposság mellett vezérelt a »Minden könnyű és egyszerű« jelmondat. Ha tudod, ki a legjobb az adott témában, és képes vagy lelkésíteni arra, hogy a Magyar Grafika hasábjain a szakma egészével megossza a tudása legjavát, az már győzelem.

A közel negyed évszázad alatt, amelyet a lapnál töltöttél, voltak-e úgynevezett szükséges rosszak, amelyeket akkoriban el kellett szenvedni/szenvedned, de utóbb visszagondolva rájuk, a lapot és a saját érdekedet, fejlődésedet szolgálták?

Viktória inkognitóban

a tradicionális papírfestési technika, az ebru gyakorlása közben. A Yunus Emre Intézetben tanultakra alapozva az otthoni műhelyben is készültek gyönyörű márványozott papírok.

Open Print pályázat – 14 iskola számára ajándékoztunk 3D nyomtatással készült tökéletesen működő miniprészt.

A Grafikarácsonyok fénypontja

a Papír karácsonyfadísz tervező verseny – a pályázók tíz éven át szerepeltek a decemberi számban.

Short + Story – a koronavírus járvány korának rövid, lélekemelő hírei és látletek az ipar helyzetéről az mgonline.hu-n.

Mediadesign különdíj a 2014-es postpress szám címlapjáért.

Végül mindig a könnyebb út a nehezebb. Időnként vannak komfortzónán kívüli kihívások, s ezek a leghasznosabbak, mert megismerjük a határokat, és olyan terepen állhatunk helyt, ahova csak az elszántak

és elhivatottak merészkednek. Ez esetemben nem tudatos stratégia, hanem a kitartás és céltudatosság mellékterméke. Különösen jó helyzetben voltam, hiszen a gazdag szakmai program szinte minden

kommunikációs feladatok bővülése egyre több plusz munkát adott, miközben a régi klasszikus feladatok zöme is megmaradt.

Bár végzettségedet tekintve a szakma a sajátod, e szakterületen (is) gyors, feltartóztatlan változások mennek végbe – valami elavul, de jön helyette három új –, amelyekkel nehéz (nehéz?) lépést tartani... Neked azonban muszáj (volt). Ez a fajta szakmai-LLL mennyire működött tudatosan, a munkavégzés során a közvetlen tapasztalások mintegy természetes hozadékaként, mondhatni észrevétlenül ragadtak rád az ismeretek, vagy külön erőforrásokat vett igénybe a naprakészség fenntartása?

Észrevétlenül kezdődött a folyamatos változás, de hamar rájöttem, hogy nem elég érdeklődni az új dolgok iránt, megfelelő mélységű tudást és biztos alapot kell szerezni a modern médiás kommunikációhoz. A Kürt Akadémia

Networks képzésén megtanultam azt a szemléletet, amivel az új kommunikációs eszközök hatékony használatához juthattam. Úgy vélem, a saját erőből történő fejlődés, az új dolgok folyamatos felkutatása és megismerése az alap, és a professzionális felhasználói szinthez hasznos a megfelelő képzéseket igénybe venni.

A szakmai képzőintézmények és diákjaik mint a mesterség potenciális továbbvivői a lap egyik fontos célszegmensét jelentik – hogy tapasztaltad a velük való együttműködések/érintkezés során, mennyire érdeklődők a tanoncok a szakmai, mondjuk úgy, alapműveltség, vagyis a hagyományos technikák iránt, illetve miben segíti/motiválja őket a lap a hivatásszerű elköteleződés felé – vajon lehet-e erre nevelni?

Megható és felemelő az ifjú leendő kollégák és tanáraik őszinte érdeklődése és rácsodálkozása a legújabb fejlesztésekre és a szakmatörténeti

időutazásokra, amiket az év végi grafikarácsonyos programok során is tapasztalhattunk. Ugyanazt a lelkesedést és elkötelezettséget látjuk a nyomdásztanulók szemében, amit hajdan mi is átéltünk, csak más formában.

Kikben állt anno és kikben áll ma a Grafika célcsoportja és olvasóközönsége – ha e kettő szétválasztható (volt, valamikor is) –, mutatkozik-e változás akkor és most között? Például a fogyasztók összetétele tekintetében – a társszakmák felé nyitás mennyire, mennyiben valósul(t) meg?

Az olvasótábor annyiban változott, mint a szakma képviselői. Új szakmák bukkantak fel, míg mások megszűntek. A közönség a PNYME tagságának létszámával együtt alakult, formálódott, kezdettől fogva a nyomdaipar és rokonszakmák érdeklődésére számot tartó tartalommal szolgálta olvasótáborát. Egy életpályán át kísérik a szakma javát képviselő

selő kollégákat, és nagy figyelmet fordítunk a szakmai képzésben tanuló leendő munkatársakból álló utánpótlásra. Nagy jelentősége van az olvasói visszajelzéseknek, legyen az kritika vagy elismerés. Ezúton is hálásan köszönöm a sok bátorító elismerést és építő kritikát.

Hogy látod, volt a lapnak kiemelkedő periódusa, és ha igen, ez miben mutatkozott meg?

Többnyire az új dolgok kipróbálása során szerzett tapasztalatok összegzése és tanulságai segítettek bennünket a folyamatos fejlődésben. A lapszámonként változó összetételű kivitelezői stáb mindig új szemlélettel és ötletekkel gazdagította a lap minden esetben egyediségre törekvő tematikus megjelenését. Mindig vannak valamilyen szempontból kiemelkedő időszakok, amiket legjobb tudásunk szerint igyekszünk a lap javára fordítani. Az új dolgok bemutatása a nyomtatmintákkal, nyomtatási, színmérési tesztekkel, új alapanyagok kipróbálásával a leghitelesebb és egyben »örömeze«, de a pandémia és a 2008-as gazdasági válság is jól szemlélteti az ipar helyzetét és a sikeresen fellelt jó megoldásokat.

Az, hogy a lap ily' hosszú időn keresztül fenn tudott maradni, és érdeklődésre tart számot, véleményed szerint minek köszönhető?

A szakmai érdeklődésnek és leginkább annak, hogy ha csak egyetlen szaklap jelenne meg, annak mindenképp a nyomdaipar számára kell

készülnie, mégsem lehet stílusos és hiteles egy olyan folyóirat, ami a nyomtatásról szól és nem nyomtatásban jelenik meg.

Bizonytalan, klímaváltozás hatásaival küszködő világunkban talán nem érdemes ennyire előreszaladni, hátha a Föld előbb exítel, mint hogy odaérnénk, mégis megkérdezem, mint a szakma szerelmese, mit kívánsz a nyomdaiparnak mondjuk – stílusosan ha már épp mg-s hetvenes jubileum – hetven év múltára? Lesz még akkor Gutenberg-/galaxis?

Szerintem a prémiumdolgok mindig megjelennek nyomtatott formában. A kommunikáció minősége és célja szerint érdemes papíron is megjeleníteni az arra méltó üzeneteket, gondolatokat függetlenül attól, mennyi más vizuális tartalom megjelenítésére szolgáló új eszköz áll rendelkezésre. A történet ugyanaz, csak a díszlet más.

Gutenberg díszcsomagolásban – a betűfémmelőtő akcióban – a sérült betűk vagy hiányos betűkészletek felhasználásával nagy nyomdász személyiségek mint Hess András, Huszár Gál, Misztótfalusi Kis Miklós, Kner Izidor és Johannes Gutenberg miniatűr másait öntette fémbe a Média Viktória Nyomdaműhely. A műhely minden berendezése szakszerűen felújított, karbantartott, működőképes.
»Még a kabátot sem vette le a legnagyobb unokám, de már a szívemet melengető kérdést szegezte nekem: Viki mami, nyomtatunk?«

Egy ifjú, talán leendő kolléga Emma a könyvkötés mesterségét tanulja...

